

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยการจัดการศึกษาและกระบวนการจัดการศึกษาใน 3 ด้าน คือ ทรัพยากรทางการศึกษา ประสิทธิภาพการสอนและประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญทั่วประเทศ ทั้งที่อยู่ในสังกัดกรมสามัญศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ โดยศึกษาจำแนกตามขนาด ประเภท และเขตที่ตั้งของโรงเรียน

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นข้อมูลของโครงการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพของการมัธยมศึกษา กองวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่ได้จัดเก็บข้อมูลจากโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศในปีการศึกษา 2526 ทั้งนี้ได้คัดเลือกเฉพาะข้อมูลในส่วนที่ต้องการศึกษา คือข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 253 โรงเรียน ข้อมูลความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโรงเรียน และลักษณะการเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนจากครูในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5,075 คน และข้อมูลความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อสภาพการสอนของครูในโรงเรียนของตน จำนวน 27,038 คน จากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเช่นกัน

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ใช้หน่วยในการศึกษาเปรียบเทียบเป็นโรงเรียน ทั้งนี้ปัจจัยการจัดการศึกษาเกี่ยวกับทรัพยากรทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านที่ดินสิ่งก่อสร้าง และด้านงบประมาณ ก่อนที่จะนำมาศึกษาเปรียบเทียบนั้นได้นำทรัพยากรทางการศึกษาในแต่ละด้านของโรงเรียนมาวิเคราะห์เทียบกับเกณฑ์ ของกรมสามัญศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเทียบออกมาเป็นคะแนน แสดงระดับคุณภาพว่าอยู่ในระดับใดใน 5 ระดับ ตามแนวการประเมินมาตรฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษาของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จากนั้นจึงจัดการศึกษาและกระบวนการจัดการศึกษาทั้ง 3 ด้าน คือ ทรัพยากรทางการศึกษา ประสิทธิภาพการสอน และประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนนั้น นำคะแนนในแต่ละด้านมาวิเคราะห์เปรียบเทียบหาค่าเฉลี่ยมัชฌิม เลขคณิต (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ระหว่าง

โรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย จำแนกตามขนาด ประเภท และ เขตที่ตั้งของโรงเรียน แล้วแปลงคะแนนดังกล่าวเป็นคะแนนมาตรฐาน (Z-score) และแปลงต่อไปเป็นคะแนนมาตรฐานมาตราที่ (T-score) ทั้งนี้เพื่อใช้คะแนนมาตรฐานมาตราที่ (T-score) เป็นคะแนนเปรียบเทียบ บัณฑิตการจัดการศึกษา และกระบวนการจัดการศึกษารวมทั้ง 3 ด้าน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา และใช้เป็นคะแนนดิบ ในการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของทรัพยากรทางการศึกษา ประสิทธิภาพการสอน ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน และรวมทั้ง 3 ด้าน ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย จำแนกตามขนาด ประเภท และ เขตที่ตั้งของโรงเรียน โดยใช้ค่าสถิติ F (F-test) และค่าสถิติ t (t-test) เป็นตัวเปรียบเทียบความแตกต่าง จากนั้นจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ภายหลังจากด้วยวิธีของเชอเฟ (Scheffe')

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย มีบัณฑิตการจัดการศึกษาและกระบวนการจัดการศึกษาในด้านทรัพยากรทางการศึกษา ประสิทธิภาพการสอน ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน และรวมทั้ง 3 ด้านแล้ว แตกต่างกันตามขนาดและเขตที่ตั้งของโรงเรียน ยกเว้นการศึกษาเปรียบเทียบ จำแนกตามประเภทของโรงเรียนที่ยังไม่สามารถสรุปได้ว่าแตกต่างกัน

1. ผลการเปรียบเทียบทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย

1.1 การเปรียบเทียบทรัพยากรทางการศึกษา ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

โรงเรียนมัธยมศึกษาทุกขนาด เมื่อศึกษาเปรียบเทียบทรัพยากรทางการศึกษา รวมทุกด้านคือ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านที่ดินสิ่งก่อสร้าง และด้านงบประมาณแล้ว มีคะแนนแสดงระดับคุณภาพอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง คือมีคะแนนอยู่ระหว่าง 2.45-3.03 และมีคะแนนมาตรฐานมาตราที่ (T-score) อยู่ระหว่าง 47.58-54.35 โดยโรงเรียนแต่ละขนาดมีปริมาณทรัพยากรทางการศึกษารวมทุกด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลาง และพบว่าทรัพยากรทางการศึกษารวมทั้ง 4 ด้านของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างจากโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลาง โดยโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลาง

1.2 การเปรียบเทียบทรัพยากรทางการศึกษา ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย จำแนกตามประเภทของโรงเรียน

โรงเรียนรัฐบาลมีทรัพยากรทางการศึกษารวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านที่ดินสิ่งก่อสร้าง และด้านงบประมาณ เป็นคะแนนแสดงระดับคุณภาพอยู่ในระดับปานกลางคือ 2.75 และมีคะแนนมาตรฐานมาตราที่ (T-score) เป็น 51.06 ซึ่งสูงกว่าโรงเรียนราษฎร์ ที่มีคะแนนระดับคุณภาพอยู่ในระดับน้อย คือ 2.48 และมีคะแนนมาตรฐานมาตราที่ (T-score) เป็น 48.93 อย่างไรก็ตามข้อมูลดังกล่าวยังไม่เพียงพอที่จะสรุปได้ว่าโรงเรียนทั้งสองประเภทมีทรัพยากรทางการศึกษารวมทุกด้านแตกต่างกัน

1.3 การเปรียบเทียบทรัพยากรทางการศึกษา ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย จำแนกตามเขตที่ตั้งภาคภูมิศาสตร์ของโรงเรียน

โรงเรียนมัธยมศึกษาในทั้ง 5 ภาคภูมิศาสตร์ เมื่อศึกษาเปรียบเทียบทรัพยากรทางการศึกษารวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านที่ดินสิ่งก่อสร้าง และด้านงบประมาณแล้วมีคะแนนแสดงระดับคุณภาพอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง คือมีคะแนนอยู่ระหว่าง 2.47-2.88 และมีคะแนนมาตรฐานที่ (T-score) อยู่ระหว่าง 47.86-52.60 โดยโรงเรียนในแต่ละภาคภูมิศาสตร์มีปริมาณทรัพยากรทางการศึกษารวมทุกด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ โรงเรียนในภาคเหนือ โรงเรียนในภาคกลาง โรงเรียนในกรุงเทพมหานคร โรงเรียนในภาคใต้ และโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และพบว่าทรัพยากรทางการศึกษารวมทุกด้านของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แตกต่างจากโรงเรียนในภาคกลางและภาคเหนือ โดยโรงเรียนในภาคกลางและภาคเหนือมีมากกว่าโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.4 การเปรียบเทียบทรัพยากรทางการศึกษา ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามเขตการศึกษาของโรงเรียน

โรงเรียนมัธยมศึกษาในทั้ง 13 เขตการศึกษา เมื่อศึกษาเปรียบเทียบทรัพยากรทางการศึกษารวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านที่ดินสิ่งก่อสร้าง และด้านงบประมาณแล้ว มีคะแนนแสดงระดับคุณภาพอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง คือมีคะแนนอยู่ระหว่าง 2.25-3.03 และมีคะแนนมาตรฐานมาตราที่ (T-score) อยู่ระหว่าง 48.3-54.3 โดยโรงเรียนในแต่ละเขตการศึกษามีปริมาณทรัพยากรทางการศึกษารวมทุกด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ โรงเรียนในเขตการศึกษา 1 โรงเรียนในเขตการศึกษา 8 โรงเรียนในเขตการศึกษา 4 โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร โรงเรียนในเขตการศึกษา 7 โรงเรียนในเขตการศึกษา 5

โรงเรียนในเขตการศึกษา 12 โรงเรียนในเขตการศึกษา 6 โรงเรียนในเขตการศึกษา 2
โรงเรียนในเขตการศึกษา 10 โรงเรียนในเขตการศึกษา 11 โรงเรียนในเขตการศึกษา 3
และโรงเรียนในเขตการศึกษา 9 และยังพบว่าทรัพยากรทางการศึกษารวมทุกด้านของโรงเรียน
ในเขตการศึกษา 9 แตกต่างจากโรงเรียนในเขตการศึกษา 1 และโรงเรียนในเขตการศึกษา 8
โดยโรงเรียนในเขตการศึกษา 1 มีมากกว่าโรงเรียนในเขตการศึกษา 8 และ 9

2. ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย

2.1 การเปรียบเทียบประสิทธิผลการสอนของครู ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษา ในประเทศไทย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

โรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง 4 ขนาด เมื่อศึกษาเปรียบเทียบ ประสิทธิภาพ
การสอนของครูแล้ว มีคะแนนอยู่ระหว่าง 64.86-67.05 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน และมี
คะแนนมาตรฐานมาตรฐานที่ (T-score) อยู่ระหว่าง 49.48-52.27 โดยโรงเรียนแต่ละขนาด
มีประสิทธิผลการสอนของครู เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียน
ขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และพบว่าประสิทธิผลการสอน
ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก แตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และ
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ นอกจากนั้นยังพบว่าประสิทธิผลการสอนของครูในโรงเรียนขนาดกลาง
ก็แตกต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษด้วย โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีมากกว่า
โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และโรงเรียนขนาดกลาง
ก็มีมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ

2.2 การเปรียบเทียบประสิทธิผลการสอนของครู ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษา ในประเทศไทย จำแนกตามประเภทของโรงเรียน

โรงเรียนราษฎร์มีคะแนนประสิทธิผลการสอนของครู สูงกว่าโรงเรียน
รัฐบาลเล็กน้อย คือมีคะแนนเป็น 65.46 แต่โรงเรียนรัฐบาลมีคะแนนเป็น 65.23 จากคะแนน
เต็ม 100 คะแนน ส่วนคะแนนมาตรฐานมาตรฐานที่ (T-score) นั้นโรงเรียนราษฎร์มีคะแนนเป็น
51.89 และโรงเรียนรัฐบาลมีคะแนนเป็น 49.94 แต่อย่างไรก็ตามข้อมูลดังกล่าวยังไม่เพียงพอ
ที่จะสรุปได้ว่า โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์มีประสิทธิผลการสอนของครูแตกต่างกัน

2.3 การเปรียบเทียบประสิทธิผลการสอนของครู ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษา

ในประเทศไทย จำแนกตามเขตที่ตั้งภาคภูมิศาสตร์ของโรงเรียน

โรงเรียนมัธยมศึกษาในทั้ง 5 ภาคภูมิศาสตร์ เมื่อศึกษาเปรียบเทียบ ประสิทธิภาพการสอนของครูแล้ว มีคะแนนอยู่ระหว่าง 64.87-65.73 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน และมีคะแนนมาตรฐานมาตรฐานที่ (T-score) อยู่ระหว่าง 49.50-50.59 โดยโรงเรียนในแต่ละภาคภูมิศาสตร์มีคะแนนประสิทธิภาพการสอนของครูเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ โรงเรียนในภาคใต้ โรงเรียนในภาคกลาง โรงเรียนในภาคเหนือ โรงเรียนในกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพบว่าประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้แตกต่างจากโรงเรียนในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และในกรุงเทพมหานคร และยังพบว่าประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคกลางแตกต่างจากโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้วย โดยโรงเรียนในภาคกลางมีมากกว่าโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และโรงเรียนในภาคใต้มีมากกว่าโรงเรียนในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ กรุงเทพมหานคร

2.4 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการสอนของครู ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย จำแนกตามเขตการศึกษาของโรงเรียน

โรงเรียนมัธยมศึกษาในทั้ง 13 เขตการศึกษา เมื่อศึกษาเปรียบเทียบ ประสิทธิภาพการสอนของครูแล้ว มีคะแนนอยู่ระหว่าง 64.37-66.78 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน และมีคะแนนมาตรฐานมาตรฐานที่ (T-score) อยู่ระหว่าง 48.8-51.9 โดยโรงเรียนในแต่ละเขตการศึกษามีคะแนนประสิทธิภาพการสอนของครูเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ตามการเปรียบเทียบของคะแนนมาตรฐานมาตรฐานที่ (T-score) ดังนี้ คือ โรงเรียนในเขตการศึกษา 1 โรงเรียนในเขตการศึกษา 8 โรงเรียนในเขตการศึกษา 9 โรงเรียนในเขตการศึกษา 12 โรงเรียนในเขตการศึกษา 2 โรงเรียนในเขตการศึกษา 3 โรงเรียนในเขตการศึกษา 4 โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร โรงเรียนในเขตการศึกษา 6 โรงเรียนในเขตการศึกษา 5 โรงเรียนในเขตการศึกษา 7 โรงเรียนในเขตการศึกษา 11 และโรงเรียนในเขตการศึกษา 10 และพบว่า ประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษาต่อไปนี้ แตกต่างกัน ซึ่งได้แก่ ประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 1 แตกต่างจากโรงเรียนในเขตการศึกษา 3 โรงเรียนในเขตการศึกษา 5 โรงเรียนในเขตการศึกษา 6 โรงเรียนในเขตการศึกษา 7 โรงเรียนในเขตการศึกษา 10 และโรงเรียนในเขตการศึกษา 11, ประสิทธิภาพ

การสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 3 แตกต่างจากโรงเรียนในเขตการศึกษา 7 โรงเรียนในเขตการศึกษา 10 และโรงเรียนในเขตการศึกษา 11, ประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 7 แตกต่างจากโรงเรียนในเขตการศึกษา 8 โรงเรียนในเขตการศึกษา 9 และโรงเรียนในเขตการศึกษา 12, ประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 8 แตกต่างจากโรงเรียนในเขตการศึกษา 10 และโรงเรียนในเขตการศึกษา 11, ประสิทธิภาพการสอนของครูในเขตการศึกษา 9 แตกต่างจากโรงเรียนในเขตการศึกษา 10 และโรงเรียนในเขตการศึกษา 11 และประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 12 แตกต่างจากโรงเรียนในเขตการศึกษา 10 และโรงเรียนในเขตการศึกษา 11 โดยโรงเรียนในเขตการศึกษา 1 มีมากกว่าโรงเรียนในเขตการศึกษา 3, 5, 6, 7, 10 และ 11 และโรงเรียนในเขตการศึกษา 3, 8, 9 มีมากกว่าโรงเรียนในเขตการศึกษา 7, 10 และ 11

3. ผลการเปรียบเทียบการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย

3.1 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

โรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง 4 ขนาด เมื่อศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารแล้ว มีคะแนนอยู่ระหว่าง 144.27-150.17 จากคะแนนเต็ม 206 คะแนน และมีคะแนนมาตรฐานมาตรฐานที่ (T-score) อยู่ระหว่าง 49.5-51.11 โดยโรงเรียนแต่ละขนาดมีคะแนนประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และโรงเรียนขนาดใหญ่ และยังพบว่าประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารในโรงเรียนขนาดกลางแตกต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โดยโรงเรียนขนาดกลางมีมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ

3.2 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย จำแนกตามประเภทของโรงเรียน

โรงเรียนราษฎร์มีคะแนนประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารสูงกว่าโรงเรียนรัฐบาลคือมีคะแนนเป็น 150.85 ส่วนโรงเรียนรัฐบาลมีคะแนนเป็น 144.87

จากคะแนนเต็ม 206 คะแนน สำหรับคะแนนมาตรฐานมาตรฐานที่ (T-score) โรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนรัฐบาล มีคะแนนเป็น 51.26 และ 50.84 ตามลำดับ แต่ข้อมูลดังกล่าวยังไม่เพียงพอที่จะสรุปได้ว่า โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์มีประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารแตกต่างกัน

3.3 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย จำแนกตามเขตที่ตั้งภาคภูมิศาสตร์ของโรงเรียน

โรงเรียนมัธยมศึกษาในทั้ง 5 ภาคภูมิศาสตร์ เมื่อศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารแล้ว มีคะแนนอยู่ระหว่าง 135.72-154.11 จากคะแนนเต็ม 206 คะแนน และมีคะแนนมาตรฐานมาตรฐานที่ (T-score) อยู่ระหว่าง 47.27-52.16 โดยโรงเรียนในแต่ละภาคภูมิศาสตร์มีคะแนนประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ โรงเรียนในกรุงเทพมหานคร โรงเรียนในภาคกลาง โรงเรียนในภาคใต้ โรงเรียนในภาคเหนือ และโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และยังพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารในโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือแตกต่างจากโรงเรียนในภาคกลาง โรงเรียนในภาคใต้ โรงเรียนในภาคเหนือ และโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร โดยโรงเรียนในภาคกลาง ภาคใต้ ภาคเหนือ และกรุงเทพมหานคร มีมากกว่าโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.4 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย จำแนกตามเขตการศึกษาของโรงเรียน

โรงเรียนมัธยมศึกษาในทั้ง 13 เขตการศึกษา เมื่อศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารแล้ว มีคะแนนอยู่ระหว่าง 130.45-156.01 จากคะแนนเต็ม 206 และมีคะแนนมาตรฐานมาตรฐานที่ (T-score) อยู่ระหว่าง 45.9-52.7 โดยโรงเรียนในแต่ละเขตการศึกษามีคะแนนประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหาร เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ -โรงเรียนในเขตการศึกษา 5 โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร โรงเรียนในเขตการศึกษา 3 โรงเรียนในเขตการศึกษา 12 โรงเรียนในเขตการศึกษา 7 โรงเรียนในเขตการศึกษา 4 โรงเรียนในเขตการศึกษา 6 โรงเรียนในเขตการศึกษา 8

โรงเรียนในเขตการศึกษา 1 โรงเรียนในเขตการศึกษา 11 โรงเรียนในเขตการศึกษา 2
 โรงเรียนในเขตการศึกษา 9 และโรงเรียนในเขตการศึกษา 10 และยังพบว่าประสิทธิภาพการ
 บริหารโรงเรียนโรงเรียนของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษาต่อไปนี้ แยกต่าง
 กัน ซึ่งได้แก่ ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารในเขตการศึกษา 9 แยกต่างจาก
 ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารในเขตการศึกษา 3 โรงเรียนในเขตการศึกษา 5
 เขตการศึกษา 6 เขตการศึกษา 7 เขตการศึกษา 8 เขตการศึกษา 12 และเขตกรุงเทพมหานคร
 ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารในเขตการศึกษา 10 แยกต่างจากโรงเรียนในเขต
 การศึกษา 1 เขตการศึกษา 3 เขตการศึกษา 4 เขตการศึกษา 5 เขตการศึกษา 6 เขตการศึกษา 7
 เขตการศึกษา 8 เขตการศึกษา 11 เขตการศึกษา 12 และเขตกรุงเทพมหานคร นอกจากนั้น ประสิทธิภาพ
 การบริหารโรงเรียนของผู้บริหารในโรงเรียนเขตการศึกษา ๗ แยกต่างจากโรงเรียนในเขตการศึกษา 5
 โดยโรงเรียนในเขตการศึกษา 3, 5, 6, 7, 8, 12 และ กรุงเทพมหานคร มีมากกว่าโรงเรียนในเขต
 การศึกษา 9 โรงเรียนในเขตการศึกษา 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12 และกรุงเทพมหานครมีมาก
 กว่าโรงเรียนในเขตการศึกษา 10 และโรงเรียนในเขตการศึกษา 5 มีมากกว่าโรงเรียนในเขต
 การศึกษา 11

4. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยการจัดการศึกษาและกระบวนการจัดการศึกษารวม 3 ด้านคือ
 ทรัพยากรทางการศึกษา ประสิทธิภาพการสอน และประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน ของโรงเรียน
 มัธยมศึกษาในประเทศไทย

4.1 การเปรียบเทียบปัจจัยการจัดการศึกษาและกระบวนการศึกษา รวมทั้ง
 3 ด้าน ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน
 ปัจจัยการจัดการศึกษาและกระบวนการจัดการศึกษา รวมทั้ง 3 ด้าน

ของโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง 4 ขนาด มีคะแนนมาตรฐานมาตรฐานที่ (T-score) อยู่ระหว่าง
 49.71-51.18 โดยโรงเรียนแต่ละขนาดมีคะแนนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ
 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลาง
 แต่ปรากฏว่า ข้อมูลดังกล่าวยังไม่เพียงพอที่จะสรุปได้ว่า โรงเรียนแต่ละขนาดมีปัจจัยการจัดการ
 ศึกษารวมทั้ง 3 ปัจจัย แยกต่างกัน

4.2 การเปรียบเทียบปัจจัยการจัดการศึกษาและกระบวนการจัดการศึกษา รวมทั้ง 3 ด้าน ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย จำแนกตามประเภทของโรงเรียน

ปัจจัยการจัดการศึกษาและกระบวนการจัดการศึกษา รวมทั้ง 3 ด้าน ของโรงเรียนราษฎร์มีคะแนนมาตรฐานมาตรฐานที่ (T-score) สูงกว่าโรงเรียนรัฐบาลเล็กน้อย คือมีคะแนนเป็น 50.69 ส่วนโรงเรียนรัฐบาล มีคะแนนเป็น 50.57 แต่ข้อมูลดังกล่าวยังไม่เพียงพอที่จะสรุปได้ว่า โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์มีปัจจัยการจัดการศึกษารวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน

4.3 การเปรียบเทียบปัจจัยการจัดการศึกษาและกระบวนการจัดการศึกษา รวมทั้ง 3 ด้าน ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย จำแนกตามเขตที่ตั้งภาคภูมิศาสตร์ ของโรงเรียน

ปัจจัยการจัดการศึกษาและกระบวนการจัดการศึกษา รวมทั้ง 3 ด้าน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในทั้ง 5 ภาคภูมิศาสตร์ มีคะแนนมาตรฐานมาตรฐานที่ (T-score) อยู่ระหว่าง 48.90-51.77 โดยโรงเรียนในแต่ละเขตภาคภูมิศาสตร์มีคะแนนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ โรงเรียนในภาคกลาง โรงเรียนในกรุงเทพมหานคร โรงเรียนในภาคเหนือ โรงเรียนในภาคใต้ และโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพบว่าโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีปัจจัยการจัดการศึกษารวมทั้ง 3 ด้านแล้ว แตกต่างจากโรงเรียนในภาคกลาง โดยโรงเรียนในภาคกลาง มีมากกว่าโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4.4 การเปรียบเทียบปัจจัยการจัดการศึกษาและกระบวนการจัดการศึกษา รวมทั้ง 3 ด้าน ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย จำแนกตามเขตการศึกษาของโรงเรียน

ปัจจัยการจัดการศึกษาและกระบวนการจัดการศึกษา รวมทั้ง 3 ด้าน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในทั้ง 13 เขตการศึกษา มีคะแนนมาตรฐานมาตรฐานที่ (T-score) อยู่ระหว่าง 48.2-52.5 โดยโรงเรียนในแต่ละเขตการศึกษามีปัจจัยการจัดการศึกษารวมทั้ง 2 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ โรงเรียนในเขตการศึกษา 1 โรงเรียนในเขตการศึกษา 5 โรงเรียนในเขตการศึกษา 8 โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร โรงเรียน

ในเขตการศึกษา 12 โรงเรียนในเขตการศึกษา 6 โรงเรียนในเขตการศึกษา 4 โรงเรียน
 ในเขตการศึกษา 7 โรงเรียนในเขตการศึกษา 3 โรงเรียนในเขตการศึกษา 11 โรงเรียน
 ในเขตการศึกษา 2 โรงเรียนในเขตการศึกษา 10 และโรงเรียนในเขตการศึกษา 9 ซึ่งพบว่า
 บัณฑิตการศึกษารวมทั้ง 3 ด้านของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 9 แตกต่างจาก
 โรงเรียนในเขตการศึกษา 1 โรงเรียนในเขตการศึกษา 5 และโรงเรียนในเขตการศึกษา 8
 นอกจากนั้นบัณฑิตการศึกษารวมทั้ง 3 ด้าน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10
 พบว่าแตกต่างจากโรงเรียนในเขตการศึกษา 1 โรงเรียนในเขตการศึกษา 5 โรงเรียนในเขต
 การศึกษา 8 และโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยโรงเรียนในเขตการศึกษา 1, 5 และ
 กรุงเทพมหานครมีบัณฑิตทั้ง 3 ด้าน มากกว่าโรงเรียนในเขตการศึกษา 9 และโรงเรียนในเขต
 การศึกษา 1, 5 และ 8 ก็มีบัณฑิตรวมทั้ง 3 ด้าน มากกว่าโรงเรียนในเขตการศึกษา 10

อภิปรายผลการวิจัย

1. ทักษะการทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย

โรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย มีทักษะการทางการศึกษารวมทุกด้านต่ำกว่า
 เกณฑ์ที่กรมสามัญศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
 ทั้งสิ้น โดยมีทักษะการทางการศึกษาสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 74 ของเกณฑ์เท่านั้น ควรที่รัฐจะได้
 รีบเร่งปรับปรุงทักษะการทางการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยให้มีคุณภาพและครบถ้วน
 ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งผลการวิจัยต่าง ๆ ที่ผ่านมานับว่าสะท้อนให้เห็นว่าโรงเรียน
 มัธยมศึกษาในประเทศไทยประสบปัญหาในด้านทักษะการทางการศึกษามาตลอด ดังที่
 นิตย ทัมวาทิตย์ พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ อาคารเรียนและ
 อาคารประกอบการมีสภาพทรุดโทรม นอกจากนั้นยังขาดห้องเรียนวิชาเฉพาะ ส่วนบุรีรัมย์ พันธุ์ไทย
 (2520) พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ อาคารเรียนไม่เพียงพอแก่นักเรียนและวัสดุ
 อุปกรณ์ทางประเภทมีไม่เพียงพอ และในเขตการศึกษา 1 นพชัย รัฐธรรม (2523) ก็พบว่า
 โรงเรียนมัธยมศึกษาขาดแคลนอาคารสถานที่และขาดแคลนครู ซึ่งโรงเรียนในจังหวัดอื่นและเขต
 การศึกษาอื่น ๆ ก็พบว่ามีปัญหาด้านทักษะการทางการศึกษาที่คล้ายคลึงกัน

ยิ่งกว่านั้นทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ต่างขนาดกัน และตั้งอยู่ในเขตที่ตั้งภาคภูมิศาสตร์และเขตการศึกษาที่ต่างกัน ก็แตกต่างกันด้วย ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียนแล้ว โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีทรัพยากรทางการศึกษาสูงสุด ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีจำนวนนักเรียนมาก ทำให้ได้รับการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาในจำนวนต่อนักเรียนสูงกว่าโรงเรียนขนาดอื่นอยู่แล้ว นอกจากนั้นยังเป็นโรงเรียนที่ก่อตั้งมานานแล้ว อาคารเรียนต่าง ๆ มีอยู่แล้วทำให้มีความพร้อมมากกว่า จึงสามารถใช้งบประมาณไปพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้มาก และทำให้มีความพร้อมในการจัดการศึกษาได้สูงกว่าโรงเรียนขนาดอื่น ฉะนั้น เมื่อโรงเรียนมีการเสนอโครงการต่าง ๆ หรือนำเสนอเรื่องจัดซื้อจัดจ้างทำอะไร จึงมีแนวโน้มที่จะได้รับการสนับสนุนมากกว่าโรงเรียนที่ยังไม่พร้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนขนาดเล็กนั้นถือได้ว่าเป็นโรงเรียนที่ก่อตั้งใหม่ แม้ว่าปัจจุบันรัฐจะพยายามทุ่มเงินงบประมาณให้สูงกว่าโรงเรียนขนาดอื่นก็ตาม แต่ก็ เป็นช่วงที่โรงเรียนต้องใช้งบลงทุนในการก่อสร้างตลอดจนซื้อวัสดุครุภัณฑ์สูง ทำให้โรงเรียนขนาดเล็กมีทรัพยากรทางการศึกษาด้อยกว่าโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กว่า

เมื่อเปรียบเทียบทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามภาคภูมิศาสตร์ของโรงเรียนแล้ว จะเห็นว่าโรงเรียนในภาคเหนือมีทรัพยากรทางการศึกษาสูงสุด ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากทรัพยากรทางการศึกษาทั้ง 4 ด้านคือ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านที่ดินสิ่งก่อสร้าง และด้านงบประมาณของโรงเรียนในภาคเหนือ นั้น เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนในภาคอื่น ๆ ภายในกลุ่มแล้ว โรงเรียนในภาคเหนือมีทรัพยากรทางการศึกษาแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน ในขณะที่โรงเรียนในภาคอื่น ๆ นั้นมีทรัพยากรทางการศึกษาในแต่ละด้านสูงบ้างต่ำบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร เหมือนจะทรัพยากรทางการศึกษาสูงกว่าโรงเรียนในภาคเหนือเกือบทุกด้าน แต่เนื่องจากมีการกระจายสูงกว่าภาคเหนือมาก กล่าวคือโรงเรียนในภาคเหนือโดยเฉลี่ยแล้วมีทรัพยากรทางการศึกษาอยู่ในระดับเดียวกันเกือบทั้งภาค ส่วนโรงเรียนในกรุงเทพมหานครนั้นมีทรัพยากรทางการศึกษาโดยเฉลี่ยแล้วยังแตกต่างกันมาก จึงทำให้ทรัพยากรทางการศึกษารวมทุกด้านของโรงเรียนในภาคเหนือสูงกว่าทุกภาค ทั้งนี้ น่าจะเป็นโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร ส่วนโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั้น ทรัพยากรทางการศึกษายังมีคุณภาพด้อยกว่าภาคอื่นในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า มีอยู่ในสภาพที่ขาดแคลน ทั้งนี้ เพราะโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนมากนั้นอยู่ในชนบท ห่างไกลความเจริญ และยังขาดแคลนครูอยู่มาก รวมทั้งงบประมาณโดยเฉลี่ยแล้วก็ยังน้อยกว่าทุกภาค

ซึ่งสอดคล้องกับที่ วุฒิ จุลพรหม (2521) พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั้น ประสบปัญหาการขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ ห้องเรียนและบุคลากร ซึ่งนับว่าเป็น เรื่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างยิ่ง

เมื่อ เปรียบเทียบทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตาม เขต การศึกษาของโรงเรียนแล้วพบว่า โรงเรียนในเขตการศึกษา 1 มีทรัพยากรทางการศึกษารวมทุก ด้านสูงสุด ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจาก โรงเรียนในเขตการศึกษา 1 ส่วนมากนั้นเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ระดับจังหวัด ตั้งอยู่ในเขตชุมชนในท้องที่ที่เจริญ และอยู่ในภาคกลางติดกับกรุงเทพมหานคร ซึ่งสะดวกต่อการติดต่อค้า เนิ่น เรื่องต่าง ๆ กับกรมเจ้าสังกัดได้มากกว่าโรงเรียนในเขตการศึกษา อื่นมาก ส่วนโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเขตชุมชนใหญ่นั้น ทรัพยากรต่าง ๆ ไม่ได้ย ไปกว่าโรงเรียนในเขตการศึกษา 1 เลย แต่เนื่องจากเหตุผลดังกล่าวมาแล้วข้างต้นที่โรงเรียนใน เขตกรุงเทพมหานครมีการกระจายของทรัพยากรทางการศึกษาสูง นอกจากนั้นจำนวนชั่วโมงสอน ต่อสัปดาห์ของครูในเขตกรุงเทพมหานครสูงกว่าโรงเรียนในเขตการศึกษา 1 มาก ทำให้ทรัพยากร ทางการศึกษารวมทุกด้านของโรงเรียนใน เขตกรุงเทพมหานครค้อยกว่าโรงเรียนในเขตการศึกษา 1 ส่วนโรงเรียนที่มีทรัพยากรทางการศึกษาอยู่ในระดับต่ำสุดนั้นได้แก่โรงเรียนในเขตการศึกษา 9 ซึ่ง เป็นโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียง เหนือที่เองที่มีทรัพยากรทางการศึกษาต่ำกว่าทุก เขตการ ศึกษา และต่ำกว่าทุกภาค

ส่วนการ เปรียบเทียบทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ นั้น ยังไม่สามารถสรุปได้ว่า โรงเรียนทั้งสองประเภทมีทรัพยากรทางการศึกษาแตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจาก เกณฑ์ของโรงเรียนราษฎร์ของคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในบางตัวนั้น ต่ำกว่าเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลมาก เช่น ขนาดพื้นที่บริเวณโรงเรียนที่กรม สามัญศึกษากำหนดนั้น โรงเรียนมัธยมศึกษาในระดับอำเภอควรมีพื้นที่ 35 ไร่ และโรงเรียนระดับ จังหวัดควรมีพื้นที่ 10 ไร่ ส่วนเกณฑ์ของโรงเรียนราษฎร์นั้น กำหนดว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาควรมีพื้นที่อย่างน้อย 2 ไร่ จึงทำให้คะแนนของโรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนรัฐบาลอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน ทั้งนี้ น่าจะแตกต่างกัน

อย่างไรก็ตามหากพิจารณาถึงลงไปใบรายละเอียดของทรัพยากรทางการศึกษาในแต่ละด้านแล้ว จะพบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนมากแล้วมีคะแนนทรัพยากรทางการศึกษาด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติถึงวงของบุคลากรครูอยู่ในระดับดีมาก คือครบตามเกณฑ์ที่กำหนด และรองลงมาคือด้านวุฒิของบุคลากรครูมีคะแนนอยู่ในระดับดี คือ เกือบจะครบตามเกณฑ์ที่กำหนด จึงกล่าวได้ว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนมาก เป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพสูง เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และโรงเรียนมัธยมศึกษายังมีแนวโน้มที่จะมีครูที่มีคุณวุฒิสองอีกด้วย

2. ประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย

ผู้ที่ประเมินผลให้ความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในครั้งนี้ เป็นนักเรียน ซึ่งนับเป็นบุคคลที่ได้รับผลประโยชน์และมีส่วนได้ส่วนเสียต่อการสอนของครูโดยตรง ยิ่งกว่านั้นยังเป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นสูงสุดในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงนับว่า เป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้มากที่สุด และพบว่าประสิทธิภาพการสอนของครูนั้น เมื่อศึกษาเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดและเขตที่ตั้งทั้งภาคภูมิศาสตร์และเขตการศึกษาแล้ว โรงเรียนมัศึกษามีประสิทธิภาพการสอนของครูแตกต่างกัน ยกเว้นประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ เท่านั้นที่ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ยังสรุปไม่ได้ว่าแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะมีประสิทธิภาพการสอนของครูอยู่ในระดับ เดียวกันจริงก็ได้ ซึ่งควรที่จะได้มีการศึกษาด้วยข้อมูลที่มากกว่าการศึกษาครั้งนี้ทดสอบอีก

แต่การวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า การที่โรงเรียนมัศึกษามีทรัพยากรทางการศึกษาสูงนั้น มิได้หมายความว่าประสิทธิภาพการสอนของครูจะสูงตามไปด้วย ซึ่งจะเห็นได้ว่าโรงเรียนที่มีทรัพยากรทางการศึกษาสูงนั้นได้แก่โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร หรือในภาคกลาง ที่นับว่ามีความพร้อมทางด้านทรัพยากรทางการศึกษาที่ได้เปรียบและมากกว่าโรงเรียนอื่น ๆ แต่กลับพบว่าโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพการสอนสูงเมื่อเปรียบเทียบโรงเรียนจำแนกตามขนาด ประเภท และเขตที่ตั้งของโรงเรียนแล้ว ได้แก่โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนราษฎร์ โรงเรียนในภาคใต้ และโรงเรียนในเขตการศึกษา 1 ฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่าสิ่งสำคัญที่น่าจะส่งผลให้ประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสูงนั้นน่าจะ ได้แก่ 1. โรงเรียนที่มีขนาดพอเหมาะที่ครูสามารถดูแล เอาใจใส่นักเรียนได้อย่าง

ทั่วถึง และมีจำนวนครูและนักเรียนไม่มากจนเกินไป ซึ่งจะทำให้ประสิทธิภาพการสอนของครูสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ๆ ที่มีครูมากและนักเรียนมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนเหล่านั้นมีขนาดใหญ่เกินไปสำหรับการดูแลเอาใจใส่ในภาพรวมของกระบวนการเรียนการสอนทั้งโรงเรียน

2. สภาพการสอนของครูในโรงเรียนราษฎร์ที่มีเอกชน เป็นผู้บริหารงานย่อมส่งผลให้การสอนมีประสิทธิภาพสูงกว่าโรงเรียนรัฐบาล ทั้งนี้ เพราะการบริหารงานของโรงเรียนราษฎร์นั้น เข้มงวด กวดขันกว่าโรงเรียนรัฐบาลมาก และยังสามารถให้ครูออกได้ทุกเมื่อหากเห็นว่าทำงานขาดประสิทธิภาพ และ 3. การที่โรงเรียนมีทรัพยากรทางการศึกษาสูง ก็ย่อมเป็นปัจจัยสำคัญอีกทางหนึ่งที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูสูงด้วย เพราะเป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมทางด้านบุคลากรครู วัสดุอุปกรณ์ ที่ดินสิ่งก่อสร้าง และงบประมาณ อันเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน

อนึ่ง คะแนนประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ระหว่าง 64.36-66.76 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน หรือมีคะแนนมาตรฐานมาตรฐานมาตราที่ (T-score) อยู่ระหว่าง 48.8-52.27 นั้น กล่าวได้ว่าประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาของไทย จากการประเมินโดยผู้เรียนแล้ว โรงเรียนส่วนใหญ่มีประสิทธิภาพการสอนอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ในขณะที่บุคลากรอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นผู้ที่มีประสบการณ์สูงครบตาม เกณฑ์และ เป็นผู้มีความรู้สูง เกือบจะครบตาม เกณฑ์ที่กำหนด

3. ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหาร ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย

ในทำนองเดียวกัน ผู้ที่ประเมินผลให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารนั้น คือครูในโรงเรียนเหล่านั้นนั่นเอง จึงนับว่าเป็นข้อมูลจากบุคคลที่เหมาะสมมากที่สุด และพบว่าเมื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหาร ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามขนาดและเขตที่ตั้งทั้งภาคภูมิศาสตร์และ เขตการศึกษาแล้ว พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา มีประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารแตกต่างกัน ยกเว้นการศึกษาเปรียบเทียบความประเทษของโรงเรียนที่ยังไม่สามารถสรุปได้ว่าแตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับการศึกษาของ

วิรัตน์ ศิริบุรณ (2518) ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพในการบริหารของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 11 พบว่า ขนาดของโรงเรียนไม่มีผลต่อสมรรถภาพการบริหารโรงเรียน แต่จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่าประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารแตกต่างกันตามขนาดของโรงเรียน กล่าวคือ ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง แตกต่างจากประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ส่วนมากเป็นขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ แต่อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยทั้ง 2 ครั้งนี้เป็นไปได้ว่า ในทศวรรษที่ผ่านมา โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดต่าง ๆ ในช่วงนั้นมีเพียง 3 ขนาด คือโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งมีจำนวนนักเรียนไม่แตกต่างกันมากเหมือนในปัจจุบัน ขนาดของโรงเรียนจึงไม่น่าจะมีผลต่อสมรรถภาพการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนแต่ประการใด แต่ต่อมาโรงเรียนมัธยมศึกษาจำแนกเป็น 4 ขนาด คือ มีโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษเพิ่มขึ้นอีก และมีจำนวนนักเรียนแตกต่างกันมากขึ้น จึงพบว่าประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารในโรงเรียนแต่ละขนาดแตกต่างกัน นอกจากนั้นอาจจะเนื่องมาจากเหตุผลอีกประการหนึ่งคือ จากการศึกษาของวิรัตน์ ศิริบุรณ นั้น ศึกษาเฉพาะโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 11 เท่านั้น กลุ่มตัวอย่างอาจจะมีน้อยหรือ เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน ส่วนการศึกษาในครั้งนี้ศึกษาจากโรงเรียนทั่วประเทศ จึงทำให้ได้ผลสรุปที่แตกต่างกันไป

สำหรับประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารนั้น นับ เป็นเรื่องความสามารถเฉพาะตัวบุคคลยากที่จะมีเหตุผลชี้ลงไป เพราะเป็นการใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ของการเป็นผู้นำเพื่อนำการบริหารในโรงเรียนให้บรรลุสู่จุดมุ่งหมายตามต้องการด้วยวิธีการที่แตกต่างกันไปบ้าง นอกจากนั้นตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมักจะได้รับเปลี่ยนหมุนเวียนไปทุก ๆ 4 ปี แต่ถึงกระนั้นสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ซึ่งได้แก่บุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ ฯลฯ ตลอดจนนักเรียนและชุมชน ย่อมมีอิทธิพลต่อการบริหารของผู้บริหารด้วย ดังที่กู๊ด (Good 1973 : 14) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียน เป็นกระบวนการที่ต้องนำเอาการควบคุมและการจัดการในด้านต่าง ๆ มาใช้เพื่อให้ดำเนินการไปสู่จุดมุ่งหมาย นอกจากนั้นแรงจูงใจภายในตัวผู้บริหารเอง เกี่ยวกับความก้าวหน้าต่อตำแหน่งหน้าที่การงานจะมีผลผลักดันต่อการประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารเป็นอย่างยิ่งอีกทางหนึ่ง ยิ่งกว่านั้นผู้บริหารโรงเรียนราชภัฏนี้ว่าอยู่ภายใต้อิทธิพลระบบการบริหารงานเชิงธุรกิจการค้าที่มุ่งหวังประสิทธิผลของงานสูง

อีกด้วย จะเห็นว่าตัวแปรดังกล่าว มีผลให้ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนสูงหรือต่ำได้ทั้งสิ้น และจากการศึกษาครั้งนี้ พบว่าประสิทธิภาพการบริหารของโรงเรียนแตกต่างกันตามขนาดและเขตที่ตั้งของโรงเรียนด้วย

แต่เมื่อศึกษาเปรียบเทียบการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาใน ครั้งนี้ จำแนกตามขนาด ประเภท และเขตที่ตั้งของโรงเรียนแล้ว พบว่า โรงเรียนที่มีคะแนน ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารสูง ได้แก่ โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนราษฎร์ โรงเรียนในกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนในเขตการศึกษา 6 นับเป็นผลที่สะท้อนให้เห็นว่าโรงเรียนขนาดกลาง เป็นโรงเรียนที่มีขนาดพอเหมาะที่จะบริหารงานในด้านต่าง ๆ ได้ อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพกว่าโรงเรียนขนาดอื่น ๆ นอกจากนั้นโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนในเขตการศึกษา 5 ก็เป็นโรงเรียนที่มีคะแนนประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน สูงกว่าโรงเรียนในกลุ่มเดียวกัน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า โรงเรียนเหล่านี้ผู้บริหารมีลักษณะเป็นคนที่ กระตือรือร้น หวังในความก้าวหน้าในอาชีพทั้งส่วนตัวและส่วนรวม เพราะเป็นโรงเรียนในเมือง ใหญ่ที่อยู่ในลักษณะแก่งแย่ง แข่งขัน และรักความก้าวหน้า ไม่เฉื่อยชาเหมือนลักษณะของคนใน ชนบทหรือเมืองเล็ก ที่มีลักษณะเป็นคนรักสงบ ชอบสันโดษ ทำให้ขาดความกระตือรือร้นในการ ทำงาน ดังที่พบว่าโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โรงเรียนในเขตการศึกษา 9 โรงเรียน ในเขตการศึกษา 10 มีคะแนนประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับที่ วุฒิ จุลพรหม (2521) พบปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ปัญหาผู้บริหารให้ความสำคัญต่องานวิชาการน้อย ปัญหา ผู้บริหารขาดความรู้ ความสามารถในการนิเทศและการวางแผน และยังพบว่าสภาพท้องถิ่นไม่ เอื้ออำนวยที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนเท่าที่ควรด้วย

ส่วนผู้บริหารในโรงเรียนราษฎร์นั้น เมื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน กับโรงเรียนรัฐบาลแล้วพบว่ามีความสูงเกินกว่า ซึ่งแน่นอนทีเดียวประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์ย่อมมีคะแนนสูงกว่า แต่มิได้หมายความว่าผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์ มีความรู้ความสามารถในการบริหารสูงกว่าผู้บริหารโรงเรียนรัฐบาล ทั้งนี้อาจจะ เป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์มีตัวแปรที่หลักคั้นและกระตุ้นในการบริหารโรงเรียนที่เข้มงวดควคชันมากกว่าผู้บริหารในโรงเรียนรัฐบาลนั่นเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งขบวนการทำงานแบบธุรกิจเอกชน

จากผลสรุปจะเห็นได้ว่าคะแนนประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหาร จากคะแนนเต็ม 206 คะแนน โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีคะแนนอยู่ระหว่าง 130.45-156.01 และเมื่อคิดเป็นคะแนนมาตรฐานมาตรฐานที่ (T-score) แล้ว มีคะแนนอยู่ระหว่าง 45.9-52.7 แสดงให้เห็นว่า ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามการประเมินของครูแล้วเห็นว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง หรือสูงกว่าปานกลาง เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุดใจ ทองอ่อน (2522) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของครูใหญ่ในจังหวัดอุบลราชธานี จากการสอบถามครูพบว่า ครูใหญ่มีพฤติกรรมผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง และคณะครูมีความพึงพอใจในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง เท่านั้น

4. บัณฑิตจัดการศึกษาและกระบวนการจัดการศึกษารวมทั้ง 3 ด้าน คือ ทรัพยากรทางการศึกษา ประสิทธิภาพการสอนและประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย

จากคะแนนมาตรฐานมาตรฐานที่ (T-score) ของบัณฑิตจัดการศึกษาและกระบวนการจัดการศึกษา รวมทั้ง 3 ด้าน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่ามีคะแนนอยู่ระหว่าง 48.2-52.5 นั้น กล่าวได้ว่าสภาพบัณฑิตจัดการศึกษาและกระบวนการจัดการศึกษารวมทั้ง 3 ด้าน คือ ทรัพยากรทางการศึกษา ประสิทธิภาพการสอนของครู และประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหาร ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย อยู่ในระดับปานกลาง เท่านั้น ซึ่งเมื่อศึกษาเปรียบเทียบจำแนกตาม เขตที่ตั้งภาคภูมิศาสตร์และ เขตการศึกษาแล้วพบว่า แตกต่างกัน ส่วนการเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดและประเภทโรงเรียน ยังไม่สามารถสรุปได้ว่า แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะ เป็นเพราะสภาพการจัดการศึกษาในภาพรวมของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์นั้นคงจะอยู่ในระดับเดียวกันจริง ซึ่งควรที่จะได้ทำการศึกษาวิจัยทดสอบด้วย ข้อมูลหลาย ๆ ด้านทดสอบอีก ซึ่งจากการศึกษาประสิทธิภาพของการมัธยมศึกษา ของกองวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2530 : 138-139) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนราษฎร์ต่ำกว่าโรงเรียนรัฐบาล ในขณะที่ผลการศึกษาคั้งนี้ ยังไม่พบว่าโรงเรียนทั้งสองประเภทมีทรัพยากรทางการศึกษา ประสิทธิภาพการสอนของครู และประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารแตกต่างกัน ฉะนั้นน่าจะกล่าวได้ว่า ผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนของโรงเรียนราษฎร์ต่ำกว่าโรงเรียนรัฐบาลนั้น สืบเนื่องมาจากปัจจัยเกี่ยวกับนักเรียนมากกว่าที่จะมาจากการจัดการศึกษาของโรงเรียนราษฎร์

ผลสรุปจากการวิจัย จะเห็นได้ว่า โรงเรียนที่มีปัจจัยการจัดการศึกษาและกระบวนการจัดการศึกษา รวมทั้ง 3 ด้าน สูงกว่าโรงเรียนในกลุ่มเดียวกันคือ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนในภาคกลาง โรงเรียนในเขตการศึกษา 1 ส่วนโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ มีคะแนนเกือบจะเท่ากัน กล่าวได้ว่าในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันนี้ที่รัฐทุ่มเทงบประมาณพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาในระดับอำเภอและในระดับตำบล ในท้องที่ชนบท ซึ่งส่วนมากเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่เพิ่งเปิดใหม่ จากการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งส่วนมากเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่เพิ่งเปิดใหม่ จากการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งเป็นข้อมูลในปีการศึกษา 2526 นั้น นับว่าโรงเรียนเหล่านั้นยังมีคุณภาพค่อนข้างดีมาก เพราะโรงเรียนที่มีทรัพยากรทางการศึกษา ประสิทธิภาพการสอนของครู และประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารที่พร้อมและได้เปรียบกว่า ยังคงเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนขนาดใหญ่ ที่ตั้งอยู่ในท้องที่ที่เจริญในเมืองใหญ่หรือในภาคกลางนั่นเอง ทำให้ได้คำตอบว่าทำไมผู้ปกครองส่วนใหญ่จึงมุ่งส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร หรือส่วนกลางหรือในจังหวัดใหญ่นอกจากนั้นยังเลือกเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ ๆ ด้วย ทั้งนี้ก็เพราะโรงเรียนเหล่านี้มีสภาพทรัพยากรทางการศึกษา ประสิทธิภาพการสอน และประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนที่สูงกว่านั่นเอง

จะเห็นว่าแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2535) ได้มีนโยบายมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาและความเสมอภาคทางการศึกษา โดยมุ่งปรับปรุงสถานศึกษาให้มีมาตรฐานและคุณภาพทัดเทียมกัน (แผนการศึกษาแห่งชาติ 2529 : 53) นั้นแสดงให้เห็นว่ารัฐได้ตระหนักถึงความเสมอภาคในการจัดการศึกษาของชาติ และได้มีนโยบายที่จะแก้ปัญหาดังกล่าวอยู่แล้ว ฉะนั้นแนวโน้มในอนาคตนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ควรจะได้รับคุณภาพในการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เสมอภาคกัน ไม่ว่าจะเลือกเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ และตั้งอยู่ ณ ที่แห่งใดในประเทศไทย จึงเป็นเรื่องที่ต้องคิดคำนึงต่อไปว่ารัฐจะสามารถดำเนินการให้บรรลุผลตามนโยบายดังกล่าวได้มากน้อยเพียงใด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงาน

1. เกี่ยวกับทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา

1.1 ควรได้ประสานงานกันระหว่างหน่วยงานของกรมสามัญศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เพื่อทำการวิเคราะห์สร้าง เกณฑ์ของทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในแต่ละด้านให้ชัดเจนทุกเรื่อง และเรื่องใดบ้างที่อนุโลมให้กับโรงเรียนราษฎร์ เพื่อแจ้งให้ทุกโรงเรียนยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ

1.2 กระทรวงศึกษาธิการควรได้รับแจ้งศึกษาวิเคราะห์วางแผนการปรับปรุงทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเสมอภาคในด้านคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามแผนพัฒนาฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530-2535) ต่อไป

1.3 การประเมินมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาควรจัดทำเป็นวาระ 3 ปี หรือ 5 ปี หรือตามมติที่เห็นสมควร ควรทำหลังจากที่ได้ดำเนินการตามข้อ 1.1 และ 1.2 โดยมีการประสานงานกันระหว่างโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ เพื่อจะได้ประเมินพร้อมกันทั้งประเทศ ทั้งนี้เพื่อนำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาให้เกิดความเสมอภาคและได้มาตรฐานในด้านคุณภาพการจัดการศึกษา

2. เกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.1 กระทรวงศึกษาธิการควรมีโครงการจัดอบรมครูเคลื่อนที่ หมุนเวียนไปยังภาคต่าง ๆ หรือเขตการศึกษาต่าง ๆ โดยจัดวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านเป็นทีม เพื่อทำการอบรมถ่ายทอดวิทยากรใหม่ ๆ ที่น่าสนใจและคิดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการสอนของครู อันเป็นการกระตุ้นและเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติงานแก่ครูในด้านต่าง ๆ หรือเฉพาะด้าน ตามความเหมาะสมแก่เนื้อหา เวลา สถานที่ และงบประมาณ

2.2 กระทรวงศึกษาธิการ และโรงเรียนควรสนับสนุนให้ครูมีการศึกษาต่อได้ทุกระดับ เพื่อส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองอยู่เสมอ

2.3 โรงเรียนควรสนับสนุนส่งครูเข้าอบรมสัมมนา ในส่วนที่ราชการหรือเอกชนจัดขึ้นเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอนของครู จากนั้นควรจัดให้มีการถ่ายทอด หรือทำรายงาน หรือนำเสนอในที่ประชุมตามความเหมาะสมแต่ละเรื่อง เพื่อเปิดโอกาสให้ครูในโรงเรียนได้รับรู้หรือ

ซักถามในเรื่องนั้น ๆ จะได้ไม่เป็นการรับรู้เฉพาะบุคคลหรือคณะที่ไปอบรมเท่านั้น เพื่อจะได้เป็น การพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพครูเป็นส่วนรวม

2.4 กระทรวงศึกษาธิการควรสนับสนุนให้โรงเรียนมัธยมศึกษาทุกโรงเรียน เข้ากลุ่ม โรงเรียน และควรมีคณะกรรมการกลางประสานงานในการประเมินติดตามผล เพื่อพัฒนาปรับปรุง แลกเปลี่ยน-ถ่ายทอดความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทั้งด้านวิชาการ เทคนิคการสอน การประเมินผล การแนะแนว และอื่น ๆ อันเป็นทางหนึ่งที่จะปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนของครูให้อยู่ในระดับเดียวกัน และควร ให้มีประสิทธิภาพกว่าที่ดำเนินงานอยู่แบบขอไปทีเหมือนทุกวันนี้

3. เกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา

3.1 กระทรวงศึกษาธิการควรปรับปรุงการคัดเลือกแต่งตั้งผู้บริหารรุ่นใหม่ โดยคัดเลือกบุคคลที่เห็นว่ามีคุณลักษณะเหมาะสมในขั้นต้นตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ ตามแนวการ คัดเลือกเดิมก่อน จากนั้นควรดำเนินการคัดเลือกดังนี้

ก. สอบคัดเลือกบุคคลเหล่านั้น เพื่อเลือกเอาบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ด้านการบริหารและการเป็นผู้นำ จากนั้นจึงจัดเข้าอบรมสัมมนาเพื่อสร้างทัศนคติต่อการเป็น ผู้บริหารโรงเรียนที่ดีและมีประสิทธิภาพ ก่อนไปดำรงตำแหน่งผู้บริหาร

หรือ ข. จัดอบรมแบบเข้มแก่บุคคลเหล่านั้น แล้วคัดเลือกเอาเฉพาะผู้ที่ผ่าน เกณฑ์การอบรมทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพตามที่กำหนด หากไม่ผ่านและยังเห็นว่าคนนั้นเหมาะสม จริง ก็ควรให้เข้าอบรมแบบเข้มใหม่ในครั้งต่อไป จนกว่าจะผ่านเกณฑ์ที่กำหนดก่อนที่จะไปดำรง ตำแหน่งผู้บริหาร

3.2 กระทรวงศึกษาธิการ ควรจัดวาระการอบรมสัมมนาผู้ที่ดำรงตำแหน่ง เป็นผู้บริหารโรงเรียนให้เป็นระบบ เพื่อกระตุ้นผู้บริหารให้มีความตื่นตัวต่อการบริหารโรงเรียน อย่างเต็มความสามารถอยู่เสมอ และมีโอกาสรับรู้รับฟังความก้าวหน้าของการพัฒนาจากโรงเรียน ต่าง ๆ ตลอดจนมีการชี้แจงเผยแพร่ผลงานของโรงเรียนที่มีการสืบหน้าไปจากวาระการอบรมสัมมนา ในครั้งก่อน ทั้งนี้การจัดวาระการอบรมสัมมนา จะมีกี่ครั้ง และควรจัดอย่างไร ขึ้นอยู่กับความ เหมาะสมของ เวลา สถานที่และงบประมาณ

3.3 กระทรวงศึกษาธิการ ควรมีการจัดอบรม Q.C. แก่ผู้บริหาร เพื่อให้ ผู้บริหารได้รู้หลักการและนำไปใช้ในการบริหารโรงเรียน อันเป็นเทคนิคการบริหารอีกทางหนึ่ง ที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน

3.4 กระทรวงศึกษาธิการ ควรแต่งตั้งคณะกรรมการสอดส่องดูแลความประพฤติ และการปฏิบัติงานของผู้บริหารโดยไม่ให้รู้ตัว เพื่อให้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงประสิทธิภาพ การบริหารโรงเรียนของผู้บริหาร โดยเฉพาะการกระทำในบางเรื่องที่ไม่เหมาะสม

ขอ เสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิเคราะห์สร้าง เภพท์เกี่ยวกับทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน มัธยมศึกษา
2. ควรมีการศึกษาวิเคราะห์สร้าง เภพท์การประเมินประสิทธิภาพการสอนของครูใน โรงเรียนมัธยมศึกษา
3. ควรมีการศึกษาวิเคราะห์สร้าง เภพท์การประเมินประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา
4. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลและ โรงเรียนราษฎร์
5. ควรมีการศึกษาประเมินประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาจาก บุคคลต่าง ๆ คือ จากครูด้วยกัน จากผู้บริหาร หรือจากผู้เชี่ยวชาญ
6. ควรมีการศึกษาประเมินประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษา จากบุคคลต่าง ๆ คือ จากตัวผู้บริหารด้วยกัน จากนักเรียน หรือจากผู้เชี่ยวชาญ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย